

HEGEMONİK FEMİNİST EPİSTEMİK YAKLAŞIM BAĞLAMINDA İTALYA SİYASETİNDE KADIN EGEMEN DÖNEM

THE FEMALE-DOMINATED PERIOD IN ITALIAN POLITICS IN THE CONTEXT OF THE HEGEMONIC FEMINIST EPISTEMIC APPROACH

Buket ÖKTEN SİPAHİOĞLU*

Öz

Bu çalışma, siyasette erkek egemen liderlik geleneğinin kırılmasını incelemek için karşı hegemonik feminist yaklaşıma odaklanmaktadır. Bahsi geçen geleneğin kırılmasını anlamak için Avrupa Birliği'nin (AB) kurucu üye ülkelerinden biri olan İtalya'daki liderlik döngüsü kritik bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. İtalya tarihinde ilk kadın başbakan olan Meloni'nin 2022'de atanması, İtalyan siyaseti için bir kırılma noktasıdır. İtalyan siyasetindeki betimsel temsili feminist epistemik adalet bağlamında değerlendirmek önemlidir. Öte yandan kadın liderlerin tamamen feminist bir yaklaşımla siyaset yapacaklarını öngörmek doğru değildir. Öyle ki Meloni'nin feminist bir yaklaşımdan uzak duruşu göreve geldiğinden beri dikkat çekmekte ve kadına karşı olumlu ayrımcılık yapan bir tarzdan uzak durduğu görülmektedir. Çalışmada, epistemik mücadele Meloni üzerinden detaylandırılmaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle yapılan çalışma, İtalya örneğini kadınların temsilinde epistemik adaletle ilişkilendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: İtalya; Toplumsal Cinsiyet, Siyaset, Hegemonik Feminist Yaklaşım.

* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Politika ve Ekonomi Bölümü, okten@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3815-6732

How to cite this article/Atıf için: Ökten Sipahioğlu, B. (2025). Hegemonik feminist epistemik yaklaşım bağlamında İtalya siyasetinde kadın egemen dönem. *Öneri Dergisi*, 20(64), 628-648. DOI: 10.14783/maruoneri.1648766

Abstract

This study focuses on the counter-hegemonic feminist approach to examine the breaking of the tradition of male-dominated leadership in politics. To understand the break in the mentioned tradition, the leadership cycle in Italy, one of the founding member states of the European Union (EU) comes across as a critical case. The appointment of Meloni in 2022, the first female prime minister in history of Italy is a breaking point for Italian politics. It is important to evaluate descriptive representation in Italian politics in the context of feminist epistemic justice. On the other hand, it is not correct to predict that women leaders will conduct politics with a purely feminist approach. Meloni's attitude away from a feminist approach has been attracting attention since she took office, and it seems that she has stayed away from a style that positively discriminates against women. This study, using a qualitative research method, aims to relate the case of Italy to epistemic justice in the context of women's representation.

Keywords: Italy; Gender; Politics; Hegemonic Feminist Approach.

1. Giriş

Toplumsal cinsiyet ayrımcılığının en yoğun şekilde hissedildiği alanlardan birisi de siyasettir. Her ne kadar geleneksel toplumdan modern toplum yapısına geçiş yaşansa da erkek egemenliğine dayalı bir kültür yapısı tarih boyunca yerleşmiştir. Siyasette eskiye göre daha fazla söz sahibi olmalarına rağmen kadınların hâlâ kültürel kalıp yargıların etkisinden kurtulamadıkları görülmektedir (Altan & Hafızoğlu, 2021, s.42). Siyaset ve cinsiyet ayrımcılığı konusu pek çok çalışma ile literatürde kendine yer bulmuştur (Makulilo, 2020; Paxton vd., 2007; Bankert, 2020; Iversen et. Al 2010; Shastri, 2014). AB üye ülkelerinde ise 2000'li yıllardan itibaren toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışını yaygınlaştırmak ve kurumsallaştırmak adına atılan adımların yoğunlaştığı görülmektedir (Ecevit, 2021, s.62). Bu durum, literatürde Lombardo & Meier (2008), Roth (2013), Walby (2005) ve Hoskyns (1996) gibi birçok araştırmacı tarafından incelenmiştir. Öte yandan, tüm bu çabalara rağmen AB siyasetinde kadın egemen liderlerin siyasetteki temsilleri sınırlı kalmıştır (Kantola & Nousiainen, 2009). Birleşmiş Milletler "Siyasette Kadınlar" 2023 haritasına göre (UN Women, 2023) Avrupa'nın uluslararası endekslerdeki sıralaması diğer bölgelere göre daha iyi durumda olmasına rağmen kadınların bulunduğu pozisyonların erkeklere göre daha düşük statülü olduğu ve cinsiyete dayalı bir iş bölümünün süregeldiği görülmektedir (Süleymanoğlu Kürüm & Çolakoglu, 2023). Her ne kadar Avrupa bütünleşmesinin cinsiyet eşitliği ayağı 1957 Roma Anlaşması'na dayansa da AB siyasetinde erkek egemenliğin kırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin kurulmasına yönelik atılan somut adımların çok uzun bir geçmişi olmadığını söylemek mümkündür. Öyle ki, 2000'li yıllar öncesinde bu eşğin kırılmasına dair tartışmalar bir yana, bazı üye ülkelerde kadın liderlerin varlığından bile bahsetmek zordur. Oysa günümüzde, Almanya eski başbakanı Angela Merkel ve İtalya'nın güncel başbakanı Giorgia Meloni örneğinde olduğu gibi bazı ülkelerde erkek egemenliğin kırılarak kadın yöneticilerin ses getirecek şekilde önemli koltuklara sahip oldukları bilinmektedir. Çalışmada, örnek ülke olarak İtalya'nın seçilmesinin nedeni İtalya'nın 1861 yılında kuruluşundan bu yana ilk defa hem

bir kadın başbakana hem de kadın muhalefet liderine sahip olan bir AB ülkesi olmasıdır. Meloni, annelik ve kadınlık vurgusunun yanı sıra çeşitli söylemleriyle de dikkat çeken bir isim halindedir.

Meloni, 2013 yılında Fratelli d'Italia (İtalya'nın Kardeşleri – FdI) partisinin kurucu lideri olarak İtalyan siyaset sahnesine adım atmış ve İtalya'nın kuruluşundan ilk kadın başbakanı olarak tarihe geçmiştir. Bu durum, sadece İtalya'nın siyasi tarihini değil, aynı zamanda AB'nin toplumsal cinsiyet politikalarına ilişkin algıları da değiştirmiştir AB üye ülkelerinin siyasi liderlerinin %70'inin erkek olduğu gerçeği (Openpolis, 2022), AB siyasetinin hala yoğun bir erkek egemenliğinin etkisinde olduğunu açıkça ortaya koyarken, Meloni'nin bu yapıyı kırıp kıramayacağı sorusu feminist teori açısından kritik bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Meloni, cinsiyet algılarına dair temsiliyet tartışmalarında önemli bir figür olarak öne çıksa da siyasetteki liderlik tarzı ve söylemleri, feminist kazanımlar yani kadın hakları açısından pozitif kazanımlar açısından tartışmalı bir zemine oturmaktadır.

Meloni'nin, siyasette cinsiyetle ilişkilendirilen normları yeniden üreten bir dil kullanması, liderliğinin toplumsal cinsiyet kalıplarını ne ölçüde dönüştürdüğü konusunda soru işaretleri yaratmaktadır. Bunun yanı sıra, 2022'den bu yana yürüttüğü başbakanlık döneminde kadın haklarına yönelik belirgin bir politika yürütmemesi ve kürtaj hakları gibi kritik meselelerde tartışmalı kararlara imza atması, Meloni'nin siyasi arenadaki varlığının, kadın hakları açısından olumlu bir ilerleme değil, aksine geri bir adım olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği konusunu gündeme taşımaktadır. Bu çalışmada, kadın liderliğin her zaman kadın hakları ve kadınların siyasi egemenliği açısından destekleyici bir tavır sergilemeyeceğine vurgu yapılmaktadır. AB'de toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda, Pitkin'in (2004), tanımlayıcı temsil' (*descriptive representation*) kavramı önemli bir yer tutmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, İtalya'nın ilk kadın başbakanı ve ilk kadın muhalefet liderinin siyaset sahnesine çıkışları hegemonik feminist teori bağlamında ¹değerlendirilmektedir.

Çalışmanın ilk bölümde toplumsal cinsiyet ve hegemonik feminizm olgularının tanımlarına yer verilecektir. Bu bölümde ayrıca, İtalya AB kurucu ülkelerinden birisi olduğu için AB ülkelerinde toplumsal cinsiyet eşitliği olgusu sürecine değinilecektir. İkinci bölümde ise çalışmanın örneği olan İtalya'nın ilk kadın başbakanı Georgia Meloni'nin 2013 yılında kurduğu FdI ile başlayan sürecinden İtalya'nın ilk kadın başbakanı olmasına kadar geçen süreçteki siyasi yaşamı ele alınacaktır. Çalışmanın üçüncü bölümünde Georgia Meloni üzerinden epistemik mücadele örnekleri detaylandırılmaya çalışılmıştır.

2. Teorik ve Kavramsal Çerçeve

Bu makale İtalyan siyasetindeki dönüşüm üzerinden bir feminist epistemik adalet okuması yapmaktadır. Feminizm ve epistemik adalet kavramlarının nasıl bir araya geldiğini sorunsallaştırmak

1 Temsili figürleri ve eserleri şu şekilde sıralanabilir: Betty Friedan-The Feminine Mystique (1963); Gloria Steinem-Outrageous Acts and Everyday Rebellions (1983); Shulamith Firestone – The Dialectic of Sex: The Case for Feminist Revolution (1970); Catharine MacKinnon — Toward a Feminist Theory of the State (1989)

hedefiyle yola çıkan bu makale birkaç teorik kavramı bir araya getirmektedir. Bunlardan birincisi şüphesiz ki ‘epistemik adalet(sizlik)’ (*epistemic (in)justice*) kavramıdır. Miranda Fricker’in (2007) çalışması ile özdeşleşmiş olan bu kavram bilgi veya eğitim gibi epistemik şeylere yönelik dağıtım adaletsizliği olarak tanımlanır. Fricker’in bahsettiği iki tür epistemik adaletsizliğin ilki tanıklık adaletsizliğidir. Bu tür adaletsizlik, bir dinleyicinin, konuşmacının temsil ettiği gruba karşı kimlik önyargısı beslemesi ve bu önyargı sebebiyle de bu konuşmacıyı itibar sahibi bir bilen olarak tanınamasından kaynaklanır. Böylelikle bu konuşmacı fiziki olarak orada olsa bile görülmez, dinlenmez ya da duyulmaz. Tanınma teorisyenleri bu sorunu bir tanınma problemi olarak nitelendirir ve bu tanınma problemi sadece kadınlar değil, erkek, orta sınıf ve beyaz olmayan hemen hemen her kesimi kapsar (Fricker, 1998). Bu durumda siyahiler, kadınlar, engelliler, yaşlılar ve bu grupların kesişimleri (örneğin siyahi kadınlar) bir tanınma sorunu ile karşı karşıya kalır, kimliklerine ilişkilendirilen önyargılardan dolayı bilgi ve politika oluşturma süreçlerinde eşit temsil edilemezler.

Feminizmin tarihsel gelişimine bakıldığında, kadınların toplumsal ve siyasi haklar için verdikleri mücadelenin uzun bir geçmişi olduğu görülmektedir. İlk dalga feminizm, 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyılın başlarında, ağırlıklı olarak ABD ve Avrupa’daki beyaz, orta sınıf kadınlar tarafından yürütülmüş ve temel haklar, özellikle oy kullanma hakkı, eğitim hakkı ve kurumsal alana erişim gibi taleplerle şekillenmiştir. Bu hareket, kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olması gerektiği düşüncesini savunmuş, ancak bu eşitlik mücadelesi büyük ölçüde beyaz ve orta sınıf kadınların perspektifinden yürütülmüştür. 1960’lı yıllarda gerçekleşen ikinci dalga feminizm, Batı’daki beyaz olmayan kadınlar ve gelişmekte olan ülkelerdeki kadınlar tarafından da benimsenmiş, cinsellik, üreme hakları, eğitimde ve istihdamda eşit fırsatlar, doğum kontrolü, doğum izni ve kürtaj hakları gibi talepler ön plana çıkmıştır. Ayrıca, aile içi şiddet, evlilik içi tecavüz, cinsel taciz ve kadın düşmanlığına karşı güçlü bir mücadele verilmiştir. 1990’lı yıllar ile başlayan üçüncü dalga feminizm ise, bu mücadelenin daha geniş bir perspektiften ele alınmasını sağlamış ve kadınların güçlenmesi, işyerinde cinsel şiddet ve tacizle mücadeleye odaklanmıştır. 2008 yılı ve sonrası dönemdeki dördüncü dalga feministler ise dijital çağın sunduğu imkanlardan yararlanarak, çevrimiçi platformlar aracılığıyla farkındalık yaratmakta ve kadınlar arasındaki dayanışmayı güçlendirmektedir (Mohajan, 2022, s. 16).²

Ancak feminist hareketin kazanımları, diğer bir deyişle kadınların eğitim ve istihdam fırsatlarına erişimi sağlaması beraberinde cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kalktığı varsayımının yaygınlaşmasını getirmiştir. Kadınların elde ettikleri bu haklarla özerkliğini ve kendi kaderini belirleme becerisini geliştirmesi başarı ya da başarısızlığın bireyselleştirilmesine neden olmuştur (Budgeon, 2014). Bu durum sadece kadınlarla ilgili olmayıp bir neoliberal çerçeve etkisi de içermektedir. Bu varsayıma göre, kadınlar haklarını tümüyle elde etmiştir ve bundan sonra başarılı olmaları veya olmamaları ne kadar çalıştıkları ile belirlenecektir. Ancak bu varsayımın aksine, feminist literatür, yapısal eşitsizliklerin keskin bir şekilde devam ettiğini ve toplumsal cinsiyet normlarının cinsiyetçi kurumlarda resmi ve

2 Feminist tarihi anlatan diğer bazı eserler şu şekildedir: Gerda Lerner – The Creation of Patriarchy (1986), Sheila Rowbotham – Woman’s Consciousness, Man’s World (1973), Linda Nicholson (Ed.) – The Second Wave: A Reader in Feminist Theory (1997), Bonnie G. Smith – Women’s History in Global Perspective (2004)

gayrı-resmi kuralları, normları ve uygulamaları belirlemeye devam ettiğini ifade etmektedir (Acker, 1992). Yapısal eşitsizlikler devam ederken, kadınların bireysel başarı ve yukarı doğru hareketlilik arayışına girmesi aslında feminizmi ve feminist dayanışmayı reddetmelerini beraberinde getirmiştir. Feminist dayanışmadan uzaklaşan bu kadınlar hem eril hem de dişil güçlendirici özelliklerin canlandırılmasını içeren yeni kadınlıklar sergilemişlerdir. Yeni kadınlıklar, kadınlığı artık evcillik, pasiflik ve boyun eğme ile tanımlayan ikinci dalga feminizmin etkisiyle güçlenmiştir (McRobbie, 2009; Renold & Ringrose, 2012).

Yeni kadınlıklar, Judith Butler'in "performativite" olarak tanımlanan toplumsal cinsiyet canlandırmalarına işaret etmektedir. Judith Butler, cinsiyetlendirilmiş kurumlarda aktörlere eril ve dişil özellikler atfedildiğini ve bu aktörlerin performatif eylemler yoluyla kadınlık ve erkekliği birer özne pozisyonu olarak ürettiğini savunur. McRobbie'nin (2004, s. 5-6) 'feminizm sonrası kültürel alan' dediği şeyde feminist teorisyenler, bu tür 'yeni kadınlıkların' inşasını kabul ettiler (Gill & Scharff, 2013; Harris, 2004; McRobbie, 2004, 2009). Sosyal ve yaygın 'kız gücü' (³*girl power*) söyleminde ise siyasi değişim ve Harris, 2004) ve en iyi kızlar (McRobbie, 2004) olarak inşası görülmektedir.

Erkeklik, otorite, rasyonellik, kararlılık, ekonomik ve duygusal bağımsızlık gibi özelliklerle ilişkilendirilir. Birçok erkeklik türü olmasına rağmen, beyaz, heteroseksüel ve ekonomik olarak ayrıcalıklı olan erkeklik, erkekliğin hegemonik formunu temsil eder ve bu form, beden dili, pratikler ve kültürlerde kendini gösterir. Hegemonik erkeklik, sosyal etkileşimlerde sürekli olarak yeniden yapılandırılır, güçlendirilir ya da sorgulanır. Aktörler, hegemonik erkeklikle uyum içinde ya da ona direnerek erkeklik ya da kadınlığı farklı biçimlerde icra ederler. Schippers (2007) ve Paechter (2018), hegemonik erkeklik çerçevesi dışında yer alan toplumsal cinsiyet canlandırmalarını eril kadınlıklar⁴ ya da erkekler tarafından canlandırılan hegemonik kadınlıklar olarak tanımlamış ve bu canlandırmaların otomatik olarak erkeklik dışına atılıp kadınlıkla ilişkilendirildiğini savunmuştur. Bu durum erkeklik ve kadınlık rollerinin yeniden değerlendirilmesine yol açmaktadır.

Yeni kadınlıklar bağlamında değerlendirildiğinde, kadınların kadınlığı icra etmesinin çeşitli yollarının mevcut olduğunu söylemek mümkündür. Geleneksel kadınlık güzellik, moda, evcillik, pasiflik ve boyun eğme gibi özelliklerle ilişkilendirilir. Kadınların bu kalıp yargıları reddederek, bunların yerine kararlılık, saldırganlık ve cinsel özgürlük gibi eril nitelikleri koymalarıyla tanımlanan yeni bir tür yeni kadınlık canlandırması da tartışılmaktadır. Bu şekilde, kadınlar, erkekler gibi davranarak erkek gücünden pay talep eder, mükemmel olma ve her şeye sahip olma beklentileriyle daha az iddialı olan kadınlardan uzaklaşarak bireysel başarı peşinde koşarlar. Açıkça

3 "Kız gücü" (Girl Power) kavramı, kadınların ve özellikle genç kızların güçlenmesini, özgüven kazanmasını, toplumsal cinsiyet rollerine karşı çıkmasını ve kendi kimliklerini özgürce ifade etmelerini savunan kültürel ve siyasal bir söylemdir. Bu kavramı işleyen akademik ve kültürel bazı kaynaklar şu şekildedir: Anita Harris (2004), Rebecca Munford & Melanie Waters (2014), Sarah Baint-Weiser (2018).

4 Eril kadınlık (İngilizce: masculine femininity), toplumsal cinsiyet normlarının dışında kalan, kadınlara atfedilen "feminen" özelliklerden saparak "erkeksi" özellikler sergileyen kadınlık hallerini tanımlamak için kullanılan bir kavramdır

yeni kadınlıkların hegemonik erkeklik biçimini icra eden bu kadınlar yine de erkekler gibi görülmez ve itibar görmez. Bu tür toplumsal cinsiyet icraları erkekler tarafından yapılmış egemen erkeklik olarak tanımlanırken, aynı davranışların kadınlar tarafından icra edilmesi onların ‘parya kadın’ (*pariah woman*) (Connell& Messerschmidt, 2005) gibi görünmelerine neden olur. Her durumda, bu tür eril kadınlık (Schippers, 2007, s. 94) olma durumu, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini belirleyip sorgulamaz ve bu nedenle erkekliğin bir norm olduğu gerçeğini sorgulamaz ve yıkmaz.

Kadınlar tarafından icra edilen eril kadınlık canlandırmasına ek olarak bir ‘hegemonik kadınlık’ (hegemonic femininity) tanımı da ortaya çıkmıştır (Paechter, 2018). Hegemonik kadınlık, kadınların eşitsizliği tanımlamayı reddedip, yoğun annelik, bakım verme, empati kurma, duygularını ön planda tutma gibi kalıp yargıları icra ederek bireysel başarı arayışına girmelerini ifade eder. Hegemonik kadınlığın tüm kadınlıklar arasında en yüksek statüye sahip olması beklenebilir. Ancak, kadınlığın boyun eğme ve itaatkarlıkla ilişkilendirilmesi nedeniyle, güç ve hiyerarşinin zirvesindeki tüm kadınlar ve erkekler arasında en güçsüz pozisyonu temsil eder. Yine bu kadınlar erkek egemenliğini sorgulamaz ya da alt üst etmez, ancak kendilerini erkeğe tamamlayıcı olarak konumlandırır. Hem eril kadınlık hem hegemonik kadınlık, yapısal koşulların çoğu zaman kadınları toplumsal cinsiyet fiillerine zorladığı anlaşılmaktadır. Ancak bu da erkek egemenliğini pekiştirir.

Bu tarihsel süreç, feminist epistemik adalet arayışının temelini oluşturmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde erkekler özne, kadınlar ise nesne olarak kodlanırken, bu hiyerarşik yapının kırılması için yürütülen mücadele, epistemik adaletin sağlanması açısından da kritik bir öneme sahiptir. Bu mücadelenin ardında yatan sorunlardan biri, Fricker’in (2007) tanımladığı epistemik adaletsizliktir;⁵ kadınlar, siyahiler ve diğer marjinal gruplar, bilgi üretim süreçlerinde önyargılar nedeniyle dışlanmış ve tanınma sorunu yaşamıştır. Bu tanınma sorunu ile mücadele de yeni feminenlik canlandırmalarını beraberinde getirmiştir.

Tanıklık adaletsizliği,⁶ öte yandan, Fricker’in (2007) ikinci tür epistemik adaletsizlik biçimi olan hermenötik adaletsizlik de üretir. Bu tür adaletsizlik, bir grubun sosyal anlamın üretilmesine eşit katılımı reddedildiği için deneyimlerini anlayamaması, anlaşılabileceği kavramlarla ifade edememesi şeklinde yorumlanır. Hermenötik adaletsizlikte konuşmacının bilgi iddiası, mevcut kavramsal kaynaklardaki boşluğa düşer ve deneyimlerini anlama ve yorumlama yeteneklerini engeller (Fricker, 2007, s. 3).

Toplumsal cinsiyet normlarının gelişimi ve cinsiyet eşitliğine ilişkin kazanımlar, kadınların erkeklik canlandırmalarını giderek daha az gerekli kılmaktadır. Bunun farkına varan ve cinsiyet

5 Miranda Fricker’in *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing* (2007) adlı kitabı, Türkçeye Kadir Gülen tarafından çevrilmiştir. Kitap, 2023 yılında Fol Kitap tarafından yayımlanmıştır. Bazı yazarlar epistemik adaletsizlik kavramını kullanırken (Madakbaş-Gülener 2023 gibi) bazı yazarlar ise bilgisel adaletsizlik (Gülriiz Uygur 2020). Bu makalede kavram epistemik adaletsizlik olarak ele alınmıştır.

6 Tanıklık adaletsizlik bir kişinin söylediği şeye inanılmamasına veya sözlerinin değerinin azaltılmasına, yalnızca o kişinin toplumsal kimliği (ırkı, cinsiyeti, sınıfı, aksanı vb.) nedeniyle maruz kalmasıdır.

bakımından daha eşitlikçi bir ortamda kendini bulan kadınların da kadınlık ve feminenlik özelliklerini en somut biçiminde sergileme gibi başka bir strateji benimsedikleri de görülmektedir. Ancak yeni feminenlikler konusunda, ‘egemen feminenlik’ (*dominant femininity*) olarak adlandırılan bu canlandırma da toplumsal cinsiyet normlarını dönüştürmemektedir. Çünkü ne egemen erkeklik ne de egemen kadınlık canlandırmaları kadınları güçlendirmektedir. Her ikisi de erkekliğin norm olduğunu teyit etmektedir. Son olarak ve en önemlisi, toplumsal cinsiyet normlarını dönüştürerek kamusal alan özel alan ayrımını yok edecek hareket ise feminist aktivizmdir. Feminist aktivizm, cinsiyet eşitsizliğinin ve epistemik adaletsizliğin her türünü ifşa etmeyi gerektirir. Bir sonraki bölümde, AB ülkelerindeki toplumsal cinsiyet olgusu, siyasi temsil özelinde tartışılmakta ve İtalya örneği çerçevesinde Meloni dönemi politikalarına geçiş yapılmaktadır.

3. AB Ülkelerinde Toplumsal Cinsiyet Olgusu

AB’de toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemek, feminist fikirlerin politika oluşturmaya nasıl ve neden dahil edildiğini gözlemlemek için iyi bir durum sunar. Bunun nedenlerinden biri AB’nin çok katmanlı yönetiminin çeşitli kurumsal ve sivil toplum aktörleri için farklı düzeylerde kısıtlamalar ve fırsatlar yaratmasıdır. Anna Van der Vleuten’in (2007) kısaç modeli, üye devletlerde AB toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının benimsenmesinin ve uygulanmasının, bu politikalara karşı isteksiz devletleri aşağıdan ve içeriden sıkıştıran aktörlerin, yerli feminist ve feminist olmayan aktörlerin seferber edilmesi yoluyla ve yukarıdan eylemleriyle gerçekleştiğini açıklamaktadır. Model, AB toplumsal cinsiyet politikasının uygulanmasındaki başarıyı, AB’nin kadın hareketlerinin iç düzeydeki taleplerine verdiği yanıtla ilişkilendiren Catherine Hoskyns’in (1996) tartışmasını genişletmektedir. Sylvia Walby (2009) sistemlere daha geniş bir şekilde bakar ve ekonomi, politika, şiddet ve sivil toplum gibi kurumsal alanlarda cinsiyet, sınıf ve etnik köken gibi eşitsizlik rejimlerinin karmaşıklığına ve ‘kesişimselliğine’ ⁷ (*intersectionality*) dikkat eden bir model geliştirmektedir. Böylece ‘cinsiyetlendirme’ (*gendering*) politika yapımındaki başarı faktörlerini yansıtmaktadır. Sistemlerdeki değişime sadece negatif geri besleme döngüleri değil, aynı zamanda pozitif olanlar da neden olur. Örneğin Walby (2009), İsveç’in cinsiyet politikası oluşturmadaki erken başarısının, karar alma sürecindeki kadınların yüzdesinin yüzde 40’ın üzerine çıkmasıyla başladığını, çünkü bu değişikliğin sistemi istikrarsızlaştırdığını ve kadınların ihtiyaçlarının siyasi gündeme dahil edilmesine neden olduğunu savunmaktadır. Kadınların siyasi temsiline anlamlı temsili de getirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Maria Stratigaki (2004, s.5)’ye göre konu ile ilgili fikir birliği eksikliği bir çelişkiye yol açmaktadır ve bu iç çelişkiyi hem ekonomik hem de sosyal olanı kapsayan bir “çifte kimlik” olarak ifade eder. Sonuçtaki belirsizliği, potansiyel erişimin sınırlamalarını ve uygulamadaki isteksizliği davet

7 Crenshaw, 1989 tarihli makalesi “Demarginalizing the Intersection of Race and Sex” ile bu kavramı ortaya atmıştır. Örnek olarak, siyah kadınların hem ırk temelli hem de cinsiyet temelli ayrımcılığa aynı anda maruz kaldıklarını ama bu deneyimlerinin ne sadece “kadın” ne de sadece “siyah” olmanın getirdiği ayrımcılıkla açıklanabileceğini belirtmiştir.

etmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği sorunu bir şekilde çerçevelenirken, çözümler farklı bir şekilde çerçevelenmektedir.

Politika alanlarında belirli bir yaklaşım tutarlılığı olmadan, toplumsal cinsiyet eşitliğinin anlaşılması zor olacaktır. Emily Katherine Liebert'e (2013) göre diğer feminist şüpheçiler, Avrupa'nın birleşmesini teşvik etmek için yalnızca sembolik araçları cinsiyet eşitliği olarak algılamaktadırlar. Sembolik siyaset, farklı üye ülkelerdeki kadınlar arasında kararsız ve Avrupalı Şüpheçilerin sempatilerini etkili bir şekilde yakalamak için yeterli olup olmayacağı sorgulanmaktan daha fazlası olmaya devam etmektedir.

4. İtalyan Siyasetinde Kadın Egemen Dönem: Giorgia Meloni Üzerinden 'Epistemik Mücadele' (*Epistemic Struggle*)⁸

Giorgia Meloni'nin siyasete atılma süreci ana İtalyan aşırı sağ partisi olan 'İtalyan Sosyal Hareketi' (*Movimento Sociale Italiano – Destra Nazionale*)'nin gençlik örgütüne katılmasıyla başlamıştır (Ignazi, 1998). 1996 yılında, yeni kurulan Öğrenci Hareketi'nin (*Azione Studentesca-AN*) ulusal başkanı olmuş ve 1998'de Roma Eyaleti Konseyi'ne seçilmiştir. 2004 yılında AN'nin gençlik örgütü olan *Azione Giovani* (Gençlik Hareketi) liderliğini üstlenmiştir (Piccolino, 2012). Meloni, 2006 yılında ilk kez Temsilciler Meclisi'ne seçilerek ve Temsilciler Meclisi'nin iki başkan yardımcısından biri olmuştur. 2008 yılında erken seçimlerde merkez sağ koalisyonun zafer kazanmasının ardından 31 yaşında Silvio Berlusconi tarafından Gençlik Bakanı olarak atanmıştır. 2012 yılında Berlusconi ile yaşadığı fikir ayrılıkları sebebiyle AN'den ayrılan diğer partililerle birlikte 'İtalya'nın Kardeşleri Partisi' – Fratelli di Italia – FdI kurmuştur.

İtalya, aşırı sağcı FdI partisinin lideri Giorgia Meloni İtalya'nın ilk kadın başbakanı olarak 2022 yılı Ekim ayında seçilmiştir. Ardından 2023 yılında ise, sol muhalefetteki parti de ilk kez kendi kadın liderini seçmiştir. Sonuç olarak, toplumsal cinsiyet eşitliği açısından oldukça muhafazakâr olan bir ülkede artık biri hükümete, diğeri ana muhalefet partisine liderlik eden iki kadın parti lideri bulunmaktadır. Meloni öncesi görünümde; kadınlar uzun zamandır İtalyan siyasetinde yeterince temsil edilmemektedir.⁹ Dünya Ekonomik Forumu'nun 2022 Küresel Siyaset Uçurumu

8

9 İtalya'da kadınların parlamentodaki oranı uzun yıllar Avrupa ortalamasının altında seyretmiştir. 1970'lerden itibaren kadınlar siyasi alanda daha görünür olmaya başlamışsa da özellikle merkez sağ ve sağ partilerde kadın temsil oranları çok düşük kalmıştır. 2018 seçimlerinde, İtalya parlamentosunda kadın oranı yaklaşık %35 civarındaydı. Bu oran Avrupa ortalamasına yakın olmakla birlikte, üst düzey siyasi pozisyonlarda kadınlar hâlâ azınlıktaydı. Parlamentodaki Kadın Temsili: 2024 itibarıyla, İtalya'da kadınlar parlamentoda %34 oranında temsil edilmektedir. Bu oran, 2023'e göre %1 artış göstermiştir, ancak bölgesel düzeyde kadın temsili %24 ile sınırlıdır. Kadın Bakan Temsili: 2024 yılında, hükümetteki kadın bakan oranı %30'a düşmüştür; bu, 2023'teki %31'lik oranın bir miktar gerisindedir. Kadın İstihdam Oranı: Kadınların tam zamanlı istihdam oranı, 2022'de %32 ile AB ortalamasının oldukça altındadır. Bu durum, İtalya'nın kadınların iş gücüne katılımında AB ülkeleri arasında en düşük oranlardan birine sahip olduğunu göstermektedir.

Endeksi'ne göre, İtalya'nın siyasetteki cinsiyet eşitliği konumunun, 146 ülke arasından 40. sırada yer alması, görünüşte olumlu gibi görünse de kadınların işgücü piyasasındaki yerinin %50 olması bu tabloyu karamsar bir çerçeveye oturtmaktadır (Profeta, 2023). Avrupa ülkeleri arasında en düşük seviyelerden birine işaret eden bu oran, patriyarkal yapıların derinliğini gözler önüne sererken, 2022 ve 2023 yıllarındaki siyasi gelişmeler feminist teorinin yeniden değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Zira hem aşırı sağ hem de aşırı sol ideolojilerde iki kadın liderin yönetiminde şekillenen İtalyan siyaset sahnesi, patriyarkal liderliğin sonunu mu getirmektedir yoksa patriyarkayı maskülen kodlarla yeniden mi üretmektedir sorusunu öne çıkarmaktadır. Kadın liderliğin yükselişi, feminist teorinin anti-hegemonik direniş olarak tanımlandığı bir paradigmayı mı işaret eder, yoksa ataerkinin başka bir biçimde sürdürülüşü müdür? Bu soruların yanıtı, sadece İtalyan siyaseti açısından değil, cinsiyet eşitliği mücadelesi açısından da hayati bir öneme sahiptir. Kadınların siyasetteki artan görünürlüğü, tanınma sorunsalına bir çözüm getirir gibi görünse de Rahime Süleymanoğlu-Kürüm& Aybüke Ceren Çolakoğlu'nun (2024) belirttiği üzere kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi tepkilerin yarattığı bir epistemik adaletsizlik mevcuttur. Dahası, feminist teorinin işaret ettiği gibi, lider konumundaki kadınların giderek maskülenleşen tutumlar benimsemesi, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik uzun vadeli kazanımları zayıflatma riskini taşımaktadır. Bu süreçte, feminist teori, bir yandan kadın liderliğini kutlarken, diğer yandan da bu liderliğin patriyarkal kalıpları ne ölçüde dönüştürebileceğini sorgulamakta ve ataerkin sistemin daha karmaşık bir şekilde yeniden üretildiği bir döneme mi girildiği sorusunu gündeme getirmektedir.

İtalya'da mevcut parlamenterlerin sadece yaklaşık %31'i kadındır. Kadınlar, bölge meclis üyelerinin yalnızca %22'sini ve belediye başkanlarının %15'ini temsil etmektedir. Bu arada, daha geniş işgücü piyasasında kadınların katılımı, Avrupa'daki en düşük seviyelerden biri olan ancak %50'ye ulaşmaktadır. Kadınlarda iş gücüne katılım oranında AB ortalaması ise %9,9'dur (OECD, 2022). Bütün bunlar, bu kadınların her ikisinin de yükselişini şaşırtıcı kılmaktadır. Gelecek nesil kadınlara olumlu bir mesaj vermektedir. Walby (2005)'e göre İtalya'da kadınlara oy hakkı tanındığı 1946'dan önce siyaset, istihdam gibi diğer sosyal yaşam alanlarında daha çok erkek egemen bir alandır. 'Ataerkillik', erkeklere ayrıcalık tanıyan ve kadınları alt eden sosyal bir düzendir. Kadınları baskı altına alan eşitsiz, ayrımcı ve zaman zaman şiddet içeren güç yapıları, siyaset, istihdam, aile, kültür ve cinselliği kapsayan çeşitli alanlarda devam etmektedir. Valerio (2023) ise birçok kadının, kendi kaderini tayin etme ve farkındalığı artırma sürecinden geçmedikçe, erkeklerin davranışlarına benzer şekilde kadınlara karşı ayrımcılık ve cinsiyetçiliği düşünme, hareket etme ve sürdürme eğiliminde olduğunu ifade etmektedir. Meloni, partisinin temel hedeflerinden biri olarak geleneksel cinsiyet rollerinin korunmasını savunmaktadır. Bu çelişkiyle ilgili çalışmalar, aşırı sağcı popülist kadın politikacıların partilerinin 'geleneksel' cinsiyet değerlerini korumak için kullandıkları söylemsel stratejileri incelerken, olumlu eylem ve üreme hakları gibi feminist konuları ele almıştır (Pettersson, 2017).

Elia A.G. Arfini vd. Aktardığına (2019)'a göre Meloni'nin dikkat çeken söylemlerinden birkaçı şu şekildedir: "Ben feminist değilim ve hiç olmadım. Ben her zaman kadınlara daha iyi bir geleceği

nasıl garanti altına alacağını düşünmüş, kadınlara karşı ayrımcılıkla mücadele etmiş bir insanım. Kadınları homojenliğe iten bir siyasi duruşa hiçbir zaman inanmadım; bunun yerine, kadınların özgünlüğüne inanan bir siyaseti benimsedim.” (Meloni, 08/03/2011). “Annelik bir engel değildir. Bunun yerine, feminizmin daha gelişmiş kesimleri içinde bile, anneliğin ve işgücü piyasasında yerleşme şansının birbiriyle çelişen iki şey olduğunu düşünmeye devam ediyoruz” (Meloni, 07/02/2010). “Anneler milletin bel kemiği, sağlamlığı ve mirasıdır. Fedakarlıkları için inşa edilmemiş bir toplumun zorluklarıyla yüzleşmeleri için onları yalnız bırakmak yerine onları kutlamalı ve korumalıyız” (Meloni, 2011, 147). Görüldüğü üzere Meloni feminist kimliğini reddetmekle birlikte kadın haklarının her zaman bir savunucusu olduğunun altını çizmektedir. Arfini v.d. aktardığına göre bir başka konuşmasında Meloni şunları ifade etmektedir: “Fırsat eşitliğinden ziyade eşit özgürlüklere ihtiyacımız var. [... Amaçları, kadınların özenle cesaretle inşa ettikleri yeteneklere değer vermektir. [... Bu cesaret, çocuklarını büyüten ve ebeveynlerine yardım eden kadınların taklalarında kendini gösterir. [... Önemli olan] liyakati garanti altına almak için bir eşitlik toplumu inşa etmektir, böylece kotalara gerek kalmayacaktır” (08/03/2010). Bir başka ifade ise şu şekildedir: “Kiralık rahimler kadın bedeninin metalaştırılması değil midir? Hayır, bu durumda [vekillik isteyenler] kadının vücudunu umursamıyorlar. Böylece bir çocuk satın alırsın, İtalya’ya geri dönersin ve diğeri onu evlat edinir. Bu modern mi? Eğer bu modernlikse, o zaman çok eskiyim ve bununla gurur duyuyorum” (Meloni, 25/01/2016).

Meloni, kadınlarla ilgili konulardaki duruşuyla ilgili olarak, Katolik inancına ve kişisel deneyimine kadar uzanan kürtaj karşıtı pozisyonlarını hiçbir zaman gizlememiştir - biyografisinde açıklandığı gibi kendi annesi hamileliğini sonlandırmayı düşünmüştür (Meloni, 2021) – resmi parti çizgisinin daha çok mevcut kürtaj yasasını yürürlükten kaldırmak yerine önleme tedbirlerini teşvik ettiği bilinmektedir (Feo & Lavizzari, 2021). Ulusötesi ağlara bağlı girişimleri kamuoyunda desteklemiş (Pavan, 2020) ve parlamento içinde ve dışında cinsiyet kimliği ile ilgili tartışmalara karşı çıkmıştır (Feo, 2022). Meloni ayrıca aile, doğum ve çocuk eğitimi gibi konuların, Batı’da olduğundan farklı ve geleneksel aileden anneliğe saldırı ve dayanakları toplumsal cinsiyet ideolojisinin hedefi olacağını savunmaktadır (Cesari, 2022). Son olarak, kadın yanlısı bir söylemden ziyade sağcı siyasete karşı ideolojik bir araç olarak gördüğü feminizmi sıkça eleştirmektedir.

Meloni’nin, kadınlara pozitif ayrımcılık yapmak bir yana siyaseten ‘eril’ olarak tanımlandığını ve tanındığını söylemek mümkündür. Meloni’nin resmi *Presidente del Consiglio* unvanından önce, ofisi tarafından yayınlanan ilk bildiride dişil *la* yerine eril *il* yazısı gelmektedir. Ayrıca Meloni, kadınların liyakat yoluyla zirveye çıkması gerektiğini savunarak toplantı salonlarında ve parlamentoda kadın kotalarına ¹⁰ karşı çıkmış ve 24 kişilik kabinesine sadece altı kadın atamıştır. Meloni’nin bu tutum ve tercihleri ise özellikle merkez sol milletvekili ve bu rolde her zaman *la presidente* olarak bilinen alt Temsilciler Meclisi’nin eski başkanı Laura Boldrini tarafından eleştirilmiştir. Boldrini ayrıca,

10 Kadın kotası, kamusal alanda hizmetlerin cinsiyet eşitliği ilkesi dikkate alınarak düzenlenmesine ve kadınların özellikle siyasete katılımlarının artırılmasına ve kadın katılımının belli bir oranda kalmasına olanak sağlayan kota sistemidir (Demir, 2015).

partisinde kız kardeşler vurgusu yerine erkek kardeşler vurgusu kullanan Meloni'yi 'dişil formu kullanmaktan kaçındığı' için eleştirmiştir (Reuters, 2022). Bu vurgular göstermektedir ki, kadın liderler her koşulda kadın haklarını savunan bir eğilimde olmayabilir. Meloni'nin söylemleri bazı araştırmacılara göre 'kraliçe arı' (*Queen Bee*)¹¹ modeliyle örtüşür: kadın lider olarak ön plandayken diğer kadınları desteklemeyi ikincil plana itebilir. Ancak bu etiket, bağlamı ve niyeti tam anlamıyla açıklamayabilir; feminist, muhafazakâr ya da temsil stratejisi olarak farklı okumalara açıktır.

Bir taraftan da geleneksel 'maskülen' formu kullanmak her zaman kadın karşıtlığı anlamına gelmemektedir. Bu noktada cinsiyetçi başlık ve tanımlamalardan ziyade, politika anlamında tutumlara odaklanmak yerinde olacaktır. Negm & Elgendy (2023)'ye göre Meloni, her bağlamda kadın haklarını, onurunu ve eşitliğini savunurken, feminist olmadıklarını ve anne ve ev hanımı olmanın siyasi lider olmaktan önce geldiğini açıkça belirtmektedir. Bu kapsamda Meloni'nin feminist mücadeleyi reddettiğini ve egemen kadınlığı canlandırdığını söylemek mümkündür. Kadınların, hükümet korumasına ihtiyaç duymadan kendi hakları ve özgürlükleri için mücadele edecek kadar özgüvenli olmaları gerektiği fikrini ve kadınların her zaman mağdur olmadığını aktarmayı amaçlamaktadır. Feminist dilbilimsel metodolojilerine göre verimlilik, azim ve kararlılık, kadınların aksine tipik olarak erkeklerle ilişkilendirilen özelliklerdir. Bununla birlikte, Meloni'nin liderlik, cesaret, sertlik ve kararlılık gibi genellikle erkeklerle ilişkilendirilen özelliklerde istisnai olduğu için durum her zaman böyle değildir ve erkeksi konuşma kalıpları göze çarpmaktadır.

Meloni'nin adaylığı seçmenlerin oy verme motivasyonları açısından hem avantajlı hem dezavantajlı bir görünüm sergiliyordu. Nicoletta Cavazza & Michele Rocotto'ya (2023) göre bir kadın adayın sağ eğilimli seçmenlerin nispeten yüksek cinsiyet gelenekselciliğiyle çelişen sağ eğilimli bir partiye liderlik etmesi nedeniyle Meloni'nin cinsiyeti dezavantaj olabilirdi. Bununla birlikte, Meloni'nin cinsiyeti, kadın seçmenlerin, geleneksel olarak erkek egemen bir alanda, sosyal kimlik teorisinden oluşan bir kadını destekleme fırsatını yakalamalarına yol açabileceğinden, bir avantaj da olabilirdi. İtalyan siyasetinde oldukça yenilikçi bir unsur olmasına rağmen, seçmenlerin seçim kararlarında ikincil bir faktör olduğu söylenebilir.

Kadınların siyasette erkeklere göre neden daha az yer bulabildiği konusunda çeşitli fikirler öne sürülmektedir. Aslı Toksabay Esen & Oya Memişoğlu'na (2007) göre kadınların toplumsal ve ekonomik hayata katılımının yetersizliği, siyasal temsil sorununun da en yapısal nedenidir. Kadınların kendine biçilen geleneksel rolün katı sınırlarından çıkmalarının zorluğunun yanı sıra, eğitimlerini sürdürerek ekonomik bağımsızlığa kavuşmaları da bazen mümkün olmamaktadır.

Hegemonik feminist yaklaşımın İtalyan siyasetindeki değişim ve dönüşüm kapsamında incelenmesi gelecek öngörülerinin temellendirilmesi açısından da önemlidir. Hegemonik feminizm, toplumsal cinsiyet ilişkilerinin ikili algısını ve bunun projelerde, göstergelerde ve uzman bilgisinde

11 Erkek egemen ortamlarda başarıya ulaşan kadınlar, diğer kadınlardan uzaklaşabilir, genç kadınlara mentorluk etmeyi reddedebilir ve onları daha az kararlı ya da yetersiz olarak görebilir. Staines, Tavis & Jayaratne (1973), "The Queen Bee Syndrome"

uygulanması etrafında ifade edilen kurumsallaşmış bir güç anlayışını ifade eder. Bu algı, kadın kategorisi ile erkek kategorisi arasındaki hiyerarşik bölünmelere dayanan bir tahakküm sistemi olarak teorik bir iktidar anlayışına dayanmaktadır (los Reyes & Mulinari, 2019, s. 185). Mohanty (2003), bireyleri tarih dışı ve homojen olarak kristalize eden hegemonik feminizm de dahil olmak üzere, Avrupa modernitesinin doğrusallık mantığını ve sınırlamalarını bozan ve bunlara meydan okuyan mücadelenin zamansallığını savunur. Mücadelenin zamansallığı, mücadele yoluyla yeniden yerleştirme sürecidir ve kişinin siyasi konumunu haritalayarak ve dönüştürerek benliğin paradoksal bir sürekliliğine izin vermektedir.

Donà (2024)'e göre İtalyan siyaseti cumhuriyetin kuruluşundan bu yana başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı da dahil olmak üzere kilit kurumsal pozisyonlarda kadınların bulunmaması nedeniyle uzun süredir erkek şovenist ve cinsiyetçi olduğu için eleştirilmektedir. Erkeklerin siyasetteki egemenliği, kadınları sistematik olarak dezavantajlı duruma düşüren tarihsel yapısal faktörlere dayanmaktadır. Kurumların cinsiyetten bağımsız olmadığı ve cinsiyet dengesizliklerini şekillendirip sürdürdükleri göz önüne alındığında, kadınlarla erkekler arasındaki güç dinamiklerinin erkek egemenliğini güçlendiren ve kadınları dışlayan bir mekanizmada ilerlediğini söylemek mümkündür.

İtalyan siyasetinde erkek egemenliğinin yanı sıra, anayasa reformları ve parlamento kararları konusunda bir katılık olduğu söylenebilir. The Economist (2023) dergisi tarafından kaleme alınan bir yazıya göre İtalyan siyasetçiler kuralları değiştirmeye karşı koyamazlar. Son 20 yılda neredeyse her hükümet yeni bir seçim yasası, anayasa reformu veya merkez ile bölgeler arasındaki ilişkide bir değişiklik getirmeye çalışmıştır. Bu projeler parlamento zamanını yutuyor ve anayasa reformları söz konusu olduğunda nadiren başarılı olmaktadır. İtalya'nın 1948 Mussolini sonrası anayasasında yapılacak herhangi bir değişiklik, hükümetin sahip olmadığı üçte iki parlamento çoğunluğunu gerektiriyor. Bunun olmaması halinde reform referanduma götürülebilir. Seçmenler tarafından onaylanmasına rağmen anayasa mahkemesi tarafından geri çevrilebilir. Bu anlamda Meloni'nin getirmeye çalıştığı yapısal değişiklikler kendisini tüm reformların anası olarak anılma çabasına dikkat çekmektedir. Karşı hegemonik feminizm yaklaşımı ile kadın liderlik ve annelik vurgusu altında eril bir vurgu ile kalıcı reformları yapmak isteyen ve kabinesinde erkek egemenliği bulunduran Meloni'nin politikasını açıklamak mümkündür.

Meloni'nin göreve geldiğinden beri geçen süreçteki siyasi bazı kararların kadınların aleyhine olduğu konusunda çeşitli tartışmalar mevcuttur. Teorik olarak çalışabilenler için işsizlik ödeneğinin baltalanmasını, bunlardan küçük çocuklu kadınların ana yararlanıcı olduğunu ve muhalefetin düşük gelirli kadınları evde kalmaya teşvik ettiğini iddia ettiği vergi indirimlerini içermektedir. Meloni, esas olarak kadınlara fayda sağlayacak asgari ücrete karşıdır. Yakın zamana kadar kadınlar emekli maaşlarına erkeklerden daha az yıllık katkılarla erişebiliyordu, ancak Meloni hükümeti bu hakları kısıtlamaktadır. İtalya'nın AB tarafından finanse edilen 190 milyar avroluk pandemi kurtarma planı, kadınların işgücü piyasasına katılımı da dahil olmak üzere cinsiyet eşitliğinin iyileştirilmesini önceliklerinden biri olarak göstermektedir. Hükümet söz konusu gecikmeden önceki yönetimi sorumlu tutmaktadır. Meloni'nin güvencelerine rağmen, belirli koşullar altında 90 gün içinde izin

verilen kürtaj konusunun anayasal hükümleri zayıflatmaya çalışacağına dair korkular vardı. Ancak Meloni, kürtajı yasallaştıran 194 yasasına ¹² şimdiye kadar dokunmamış olsa da koalisyonunun üyeleri, fetüse gebe kalmaktan yasal duruş sağlayan ve dolaylı olarak kürtajı yasa dışı kılacak bir yasa hazırlamışlardır. Meloni, kendisini dünya sahnesinde ılımlı olarak göstermeye özen gösterirken, kendi evinde hükümeti ideolojik politikalar getirerek aşırı sağdaki çekirdek seçmenlerini oyaladığı ifade edilmektedir (Roberts, 2023). Haziran 2024'te gerçekleştirilen G7 Liderler Zirvesi'nde ise Meloni, ülkesinde kürtaja yönelik düzenlemeyi içeren "194" numaralı yasayı değiştirme niyeti olmadığını, hükümet olarak kürtaj meselesinde olduğu gibi LGBT bireylerin haklarında da herhangi bir geri adım atmadıklarını kaydetmiştir (Seçkin, 2024).

Liana Almony'e (2022) göre Meloni'nin hegemonik erkeklik performansı farklı cinsiyete dayalı beklentileri karşılamak için değişmiştir. Tüm yönetim sistemlerini tanımlayan cinsiyete dayalı ve hiyerarşik sistem ve normların bir sonucu olarak hem iç hem de dış politikadaki meşruiyet "erkeksi nitelikler" gerektirir. Zillah Eisenstein (2007) ise kadınların demokrasi için tuzak olarak kullanılmasına dikkat çekmektedir. Siyasi liderlerden cinsiyetten bağımsız olarak maskülen – erkeklikle ilişkili özellikler beklediği bilinmektedir. Özellikle güç, yer yer saldırganlık, cesaret ve bağımsızlık gibi özelliklere kadın liderler de sahip olmasına rağmen erkek liderlerle daha çok bağdaştırılmaktadır.

AB'de kadınların liderlik rollerinden önce günlük hayat pratiklerinin toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl kadınların lehine hizmet edebileceğine dair Rahime Süleymanoğlu-Kürüm & Melis Cin (2021, s. 66-67) AB direktiflerine dikkat çekmektedir. Buna göre direktifleri kabul ederken, liderler ve parlamentolar cinsiyet körü olabilir ve daha da önemlisi, daha ince bir düzeyde, bu normlar yerli seçkinlerin beyaz erkek hegemonyasını dayatabilir ve yoğunlaştırabilir. Cinsiyete duyarlı bir gerekçe onları yönlendirmezse, politika ve direktiflerin kadınlar ve erkekler için farklı sonuçlara yol açabileceği sıklıkla unutulmaktadır. Bu nedenle, ilgili bir başka soru da rasyonelin ne olduğu ve kimin olduğu içindir. Feminist akılcılık göz ardı edildiğinden, bu tür sorular genellikle cevapsız kalmaktadır. Bu nedenle, teşviklerin çekiciliği ortadan kalktığında Avusturya ve İtalya gibi birliğe daha önce üye olmuş ülkelerde bile cinsiyet eşitliği normlarında bir tepki görmek şaşırtıcı değildir. Feminist gerekçenin olmaması, çıkarların dar bir tanımına yol açmakta ve AB'nin koşulluluğunun netliği düşük kalmaktadır, bu da kadınların yaşam fırsatlarını iyileştirmenin amaçlanan sonuçlarını hedeflemedikleri için cinsiyet eşitliği normlarının kurumsallaşmasını engellemektedir.

Meloni'nin 2023 yılında İtalyan aşırı sağcı bir gazete tarafından 'yılın adamı' olarak seçildiği makale birçok önemli yorum ve değerlendirmeyi barındırmaktadır. Buna göre Meloni'nin İtalya'daki cinsiyetler savaşını kazandığı ve toplumdaki güçlü fikirlerin farkına varılmasını sağladığı ifade edilmektedir. Meloni liderliğinin aynı zamanda erkeklerin kibrini yendiğini de ifade eden makale muhalifler tarafından ise eleştirilmiş ve siyaset ile gücün erkekler için olduğunu açıklamakla

12 Law Abortion in Italy, <https://www.ieb-eib.org/en/law/early-life/unclassified/law-abortion-in-italy-215.html> (23.02.2025)

suçlanmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliği kavram ve algısının farklı yorumlanmasına örnek olarak verilebilecek bu durum, siyasetteki erkek egemenliğinin kırılma sürecinin tartışmalı olacağının da göstergesi niteliğindedir (Sharma, 2024).

5. Sonuç ve Değerlendirme

İtalya'nın kurucu üyelerinden birisi olduğu AB'de toplumsal cinsiyet eşitliği Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) dönemlerine dayanmaktadır. Bu anlamda araçlar direktifler, özel önlemler ve toplumsal cinsiyet eşitliği (*gender mainstreaming*)¹³ politikasıdır. Atılan adımlara rağmen ise siyasette kadın temsiline sınırlı kaldığı göze çarpmaktadır. Bu anlamda çalışmada 2022'de İtalya'nın ilk kadın başbakanı olarak göreve gelen Meloni'nin İtalyan siyasetindeki kadın egemen döneme nasıl şekil verdikleri ele alınmıştır. Kadınların yaşam şartlarının iyileştirilmesi ve toplumsal normların dönüşümüne yönelik adımların cinsiyet eşitliği normlarında değişime yol açmadan ve feminist gerekçe göz önünde bulundurulduğunda liderlik ve diğer sosyal roller bağlamında önemli olduğu ifade edilebilir. Bu iki tür epistemik adaletsizlikle başa çıkmak ise görüldüğü kadar kolay değildir ve bu mücadele epistemik hiyerarşinin hangi basamağında olduğuna göre değişir. Siyasi temsil meselesi, şüphesiz ki, bu hiyerarşinin en üst basamaklarından biridir. Diğer pek çok marjinal kesimde kalmış ve dezavantajlı duruma düşmüş kesim gibi, kadınların da bu tür epistemik adaletsizlikle mücadele etmesinin çeşitli yolları bulunmaktadır. Bu yollar basit anlamda üç şekilde olabilir. Birincisi, marjinal grupların toplumdaki egemen kurallara uyumlu hareket ederek bireysel başarı hedeflemesidir. Erkekler gibi davranan kadınlar, erkek-egemen dünyada, erkekler gibi yer edinebilir mi sorusuna verilen yanıtlar ise birbiriyle çelişkilidir. Yeni feminenlik, toplumsal cinsiyet canlandırmalarının her türünün toplumsal cinsiyete dayalı normları yeniden ürettiğini, dolayısıyla feminist ideallere ihanet ettiğini, çünkü toplumsal cinsiyet normlarını yeniden ürettiğini savunmaktadır. Egemen erkekliğin kadınlar tarafından canlandırılması kadın maskülenliği olarak da nitelendirilmektedir (Süleymanoğlu-Kürüm & Rumelili, 2022). Böylelikle kadınlar, bireysel yükselmelerinin ve başarılarının önünde engel teşkil eden cinsiyete dayalı kalıp yargılardan kendilerini uzaklaştırmakta, kadınlık ve feminenlik ile ilişkilendirilen özellikleri reddetmektedir.

Kadın liderliğin tamamen feminist bir yaklaşımla değerlendirilmesi ise gerçekçi görünmemektedir. Öyle ki, liderliğini yaptığı partinin isminde bile 'erkek' kardeşler vurgusu bulunmakta ve yayınlanan parti bildirilerinde ise eril vurgu içeren unvanları tercih ettiği görülmektedir. Seçilmesinden bu yana verdiği bazı kararlar ise Meloni'yi kadın karşıtı olmakla itham etmektedir. Bu politikalar arasında kürtaajla ilgili konular, işsizlik ödeneği ve kadınların siyaseten temsiline yeterince yol açmamasıyla

13 Toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleştirilmesine yönelik bir strateji olarak toplumsal cinsiyetin yaygınlaştırılması uluslararası alanda benimsenmiştir. Kadınlar ve erkekler arasındaki eşitliği teşvik etmek ve ayrımcılıkla mücadele etmek amacıyla politikaların, düzenleyici önlemlerin ve harcama programlarının hazırlanması, tasarlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine cinsiyet perspektifinin entegrasyonunu içerir (eige.europa.eu).

ilgili konular ön plandadır. Bazı araştırmacılar, Meloni'nin kadın ve annelik rollerini ön plana çıkaran kimliğini seçim öncesi vurgulamasına rağmen aslında yeteri kadar kadın haklarına sahip çıkmamakla hatta kadınların haklarına karşıt kararlara imza atmaktan çekinmediğine dikkat çekmektedir. Meloni bir anlamda kadın seçmenlerin oyunu cinsiyet vurgusuyla alırken, aynı zamanda bir liderden beklenen maskülen özellikleri de eril tanımlamalarla karşılamayı amaçlamıştır. Öte yandan Meloni'nin liderliği henüz tüm bu değerlendirmelerin ne şekilde hayata geçeceğini değerlendirmek anlamında yeni sayılabilir. Öyle ki Meloni kendisini feminist karşıtı sayanlar veya yılın erkeği olarak ifade eden ve eril vurgusunu destekleyenlere karşı da bir cevap vermemiş durumdadır. Bu anlamda Meloni, kendisinden beklenen cinsiyetçi sosyal rolleri hem kadınlık ve annelik bağlamında hem de maskülen ve güçlü erkek liderlik bağlamında karşılamaya çalışmaktadır. Kadınların siyasi temsilinin artmasının her zaman toplumsal cinsiyet eşitliğine dair olumlu bir tablo çıkarmadığı ifade edilebilir. Öte yandan Meloni'nin başbakanlığı, kadın liderliğin her zaman feminist bir yaklaşımla değerlendirilmeyeceğine dair bir örnek oluşturmaktadır. Eril vurguları, kadın haklarına karşı çıkan bazı uygulamaları ve kabinesindeki erkek çoğunluğuyla başbakanlığının daha ilk aylarında kadın karşıtı olmakla eleştirilmektedir. Avrupa siyasetindeki erkek egemen liderliğin İtalyan örneğinde olduğu gibi bir sürece evrilip evrilmeyeceği ise gelecek seçimlerde görülecektir.

Kaynakça

- Acker, J. (1992). From sex roles to gendered institutions. *Contemporary sociology*, 21(5), 565-569.
- Almony, L. (2022). Hegemonic Masculinity and the Contemporary Rise of Female Right-Wing Populist Leaders: The Case of Giorgia Meloni. *EDITORIAL BOARD*, 34.
- Altan, C., & Hafızoğlu, Y. (2021). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İçin Örnek Bir Lider: Angela Merkel. *Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 41-59.
- Arfini, E., Ghigi, R., & Magaraggia, S. (2019). Can feminism be right? A content analysis of discourses about women by female Italian right-wing politicians. *Rassegna Italiana di Sociologia*, 60(4), 693-719.
- Banet-Weiser, S. (2018). *Empowered: Popular feminism and popular misogyny*. Duke University Press.
- Bankert, A. (2020). Let's talk about sexism: The differential effects of gender discrimination on liberal and conservative women's political engagement. *American Politics Research*, 48(6), 779-791.
- Budgeon, S. (2014). The dynamics of gender hegemony: Femininities, masculinities and social change. *Sociology*, 48(2), 317-334.
- Cavazza, N., & Roccato, M. (2024). When a woman asks to be voted to a sexist constituency: was Giorgia Meloni's gender an advantage, a disadvantage or an irrelevant factor in the 2022 Italian general election?. *Italian Journal of Electoral Studies (IJES)*, 87(1).
- Cesari, A. (2022, April 29). Meloni: "L'ideologia gender mira alla scomparsa delle madri. Noi difenderemo l'identità femminile" [Gender ideology aims at mothers' disappearance. We will defend women's identity]. *Il Secolo d'Italia*. <https://www.secoloditalia.it/2022/04/meloni-lideologia-gender-mira-allascomparsa-delle-madri-noi-difenderemo-lidentitafemminile>
- Cin, F. M., & Süleymanoğlu-Kürüm, R. (2021). Alternative Explanations from Feminist Theories: Towards a Feminist Framework for the Europeanisation Process. *Feminist framing of Europeanisation: Gender equality policies in Turkey and the EU*, 63-84.

- Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. *Gender & society*, 19(6), 829-859.
- Crenshaw, K. (2013). Demarginalizing the intersection of race and sex: A black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory and antiracist politics. In *Feminist legal theories*(pp. 23-51). Routledge.
- De los Reyes, P., & Mulinari, D. (2020). Hegemonic feminism revisited: On the promises of intersectionality in times of the precarisation of life. *NORA-Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 28(3), 183-196.
- Demir, Z. (2015). Kadınların siyasete katılımı ve katılımı artırmaya yönelik stratejiler. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 35-47.
- Donà, A. (2024). Elly versus Giorgia? The political leadership of Elly Schlein and Giorgia Meloni between myth and reality. *Contemporary Italian Politics*, 16(2), 152-166.
- Ecevit, Y. (2021). Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Temel Kavramları. <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/kokdener/142391/toplumsal-cinsiyet-esitliginin-temel-kavramlaripdf.pdf> (23.02.2025 tarihinde erişildi)
- Eisenstein, Z. (2007). *Sexual Decoys: Gender, Race and War in Imperial Democracy*. Melbourne: Spinifex Press. Chapter 2 ("Resexing the Wars of/on Terror," 17-44).
- European Commission (2010), 27.06.2024 tarihinde <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0078:FIN:EN:PDF> adresinden alındı.
- European Institute for Gender Equality, 01.07.2025 tarihinde eige.europa.eu adresinden alındı.
- European Institute of Bioethics, 23.02.2025 tarihinde <https://www.ieb-eib.org/en/law/early-life/unclassified/law-abortion-in-italy-215.html> adresinden alındı.
- Feo, F. (2022). Legislative reforms to fight discrimination and violence against LGBTQ+: the failure of the Zan Bill in Italy. *European Journal of Politics and Gender*, 5(1), 149-151.
- Feo, F., & Lavizzari, A. (2021). Triumph of the women? The female face of right-wing populism and extremism. Case Study Italy. Friedrich-Ebert-Stiftung. <https://library.fes.de/pdf-files/dialog/17877.pdf>
- Firestone, S. (1970). The dialectic of sex: The case for feminist revolution. William Morrow.
- Fricker, M. (1998). Rational authority and social power: Towards a truly social epistemology. In *Proceedings of the Aristotelian Society* (pp. 159-177). Aristotelian Society
- Fricker, M. (2007). *Epistemic injustice: Power and the ethics of knowing*. Oxford University Press.
- Friedan, B. (1963). The feminine mystique. W. W. Norton & Company.
- Gill R, Scharff C (eds) (2013) *New Femininities*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Gülen, K. (2022). Feminist adaletsizlik. Fol Kitap.
- Harris, A. (2004). *Future Girl*. New York: Routledge.
- Hoskyns, C. (1996). *Integrating gender: Women, law and politics in the European Union*. Verso.
- Ignazi, Piero (1998). "MSI/AN: A Mass Party with the Temptation of the Führer-Prinzip". In Ignazi, Piero; Ysmal, Colette (eds.). *The organisation of political parties in Southern Europe*. Greenwood Publishing Group. pp. 157-177. ISBN 978-0-275-95612-7.
- Iversen, T., Rosenbluth, F. M., & Skorge, Ø. (2020). The dilemma of gender equality: How labor market regulation divides women by class. *Daedalus*, 149(1), 86-99.
- Kantola, J., & Nousiainen, K. (2009). Institutionalizing intersectionality in Europe: Introducing the theme. *International Feminist Journal of Politics*, 11(4), 459-477.

- Law Abortion in Italy, 23.02.2025 tarihinde <https://www.ieb-eib.org/en/law/early-life/unclassified/law-abortion-in-italy-215.html> adresinden alındı.
- Lerner, G. (1986). *The creation of patriarchy*. Oxford University Press.
- Liebert, E. K. (2013). *Roles Recast: Eleanor Antin and the 1970s* (Doctoral dissertation, Columbia University).
- Lombardo, E., & Meier, P. (2008). Framing gender equality in the European Union political discourse. *Social Politics*, 15(1), 101-129.
- MacKinnon, C. A. (1989). *Toward a feminist theory of the state*. Harvard University Press.
- Madakbaş Güleler, E. (2023). Epistemik adaletsizlik ve kamusal alan: Politik, hukuki ve bilen özne olarak kadının konumu. Dora Yayıncılık.
- Makulilo, A. (2020). Gender discrimination in politics: A Critical Review of Liberalism. *Huria: Journal of the Open University of Tanzania*, 27(1).
- McRobbie, A. (2004). Notes on postfeminism and popular culture: Bridget Jones and the New gender regime. In: Harris A (ed.) *All About the Girl: Culture, Power and Identity*. New York: Routledge, pp. 3–14.
- McRobbie, A. (2009). Inside and outside the feminist academy. *Australian Feminist Studies*, 24(59), 123-138.
- Mohajan, H. (2022). Four waves of feminism: A blessing for global humanity.
- Mohanty, C. (2003). *Feminism Without Borders: Decolonizing Theory, Practicing Solidarity*. London: Duke UP.
- Munford, R., & Waters, M. (2014). *Feminism and popular culture: Investigating the postfeminist mystique*. I.B. Tauris.
- Negm, M. S., & ElGendy, H. T. (2023). Further Evidence for Revisiting the Notion of ‘Genderlect’ in the Discourse of Margaret Thatcher, Giorgia Meloni, and Liz Truss. *Transcultural Journal of Humanities and Social Sciences*, 4(1), 375-388.
- Nicholson, L. (Ed.). (1997). *The second wave: A reader in feminist theory*. Routledge.
- OECD (2022). 22.02.2025 tarihinde https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/data/datasets/family-database/lmf_1_6_gender_differences_in_employment_outcomes.pdf adresinden alındı.
- Openpolis. (2022, March 16). Scarseggiano le donne alla guida di partiti in Europa [There is a shortage of women leaders in European political parties]. <https://www.openpolis.it/> (Erişim tarihi: 06.05.2024)
- Paechter, C. (2018, May). Rethinking the possibilities for hegemonic femininity: Exploring a Gramscian framework. In *Women's Studies International Forum* (Vol. 68, pp. 121-128). Pergamon.
- Pavan, E. (2020). We are family. The conflict between conservative movements and feminists. *Contemporary Italian Politics*, 12(2), 243–257. <https://doi.org/10.1080/23248.823.2020.1744892>
- Paxton, P., Kunovich, S., & Hughes, M. M. (2007). Gender in politics. *Annu. Rev. Sociol.*, 33(1), 263-284.
- Pettersson, K. (2017) Ideological dilemmas of female populist radical right politicians. *European Journal of Women's Studies* 24(1): 7–22.
- Piccolino, G. (2012). Giovani postfascisti. Fronte della gioventù, Azione giovani, Giovane Italia: l'evoluzione di una cultura politica [Young postfascists. Youth front, Youth action, Young Italy: The evolution of a political culture]. *Trasgressioni: Rivista quadrimestrale di cultura politica*, 54, 3–74.
- Pitkin, H. F. (2004). Representation and democracy: uneasy alliance. *Scandinavian political studies*, 27(3), 335-342.
- Profeta, P. (2023). Population ageing and gender gaps: Labor market, family relationships, and public policy 1. In *The Routledge Handbook of the Economics of Ageing* (pp. 437-452). Routledge.

- Reuters, (2022). "Male or Female Title? Italy's New PM Meloni Stirs Gender Debate", <https://www.reuters.com/world/europe/male-or-female-title-italys-new-pm-meloni-stirs-gender-debate-2022-10-24/> (25.06.2024 tarihinde erişildi)
- Ringrose, J., & Renold, E. (2012). Slut-shaming, girl power and 'sexualisation': Thinking through the politics of the international SlutWalks with teen girls. *Gender and Education*, 24(3), 333-343.
- Roberts, H. (2023). Is Italy's Meloni failing to deliver for women? Politico. <https://www.politico.eu/article/italy-giorgia-meloni-women-rights-feminism-motherhood-abortion-rights/> (11.10.2023 tarihinde erişildi).
- Roth, J. (2013). Entangled inequalities as intersectionalities: Towards an epistemic sensibilization.
- Rowbotham, S. (1973). Woman's consciousness, man's world. Penguin Books.
- Schippers, M. (2007). Recovering the feminine other: Masculinity, femininity, and gender hegemony. *Theory and society*, 36, 85-102.
- Seçkin, B. (2024). "Meloni, G7 Liderler Zirvesi'nde Ukrayna'ya Desteklerini Güçlendirdiklerini Söyledi", 27.06.2024 tarihinde adresinden alındı <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/meloni-g7-liderler-zirvesinde-ukraynaya-desteklerini-guclendirdiklerini-soyledi/3251042#>
- Sharma, R. (2024). Italy's Prime Minister Georgia Meloni Named 'Man of the Year' by Newspaper, <https://www.indiatoday.in/world/story/giorgia-meloni-man-of-the-year-libero-newspaper-angers-womens-right-activists-2482.921.2024-01-01> (26.05.2024 tarihinde erişildi).
- Shastri, A. (2014). Gender inequality and women discrimination. *IOSR Journal of Humanities and social science*, 19(11), 27-30.
- Smith, B. G. (Ed.). (2004). Women's history in global perspective (Vols. 1-3). University of Illinois Press.
- Staines, G., Tavris, C., & Jayaratne, T. E. (1974). The queen bee syndrome.
- Steinem, G. (1983). Outrageous acts and everyday rebellions. Holt, Rinehart and Winston.
- Stratigaki, M. (2004). The cooptation of gender concepts in EU policies: The case of "Reconciliation of Work and Family". *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 11(1), 30-56. <http://dx.doi.org/10.1093/sp/jxh025>
- Süleymanoğlu-Kürüm, R., & Rumelili, B. (2022). From Female Masculinity to Hegemonic Femininity: Evolving Gender Performances of Turkish Women Diplomats. *The Hague Journal of Diplomacy*, 17(3), 402-430.
- Süleymanoğlu-Kürüm, R. & Çolakoğlu C. (2023) AB ve Ötesinde Kadınların Siyasal Temsiline Epistemik Adalet Arayışı, <https://www.uikpanorama.com/blog/2023/12/06/rsk/>
- The Economist, (2023), "Giorgia Meloni's 'mother of all reforms' is a power grab", <https://www.economist.com/leaders/2023/11/09/giorgia-melonis-mother-of-all-reforms-is-a-power-grab> (25 Haziran 2024 tarihinde erişildi)
- Toksabay Esen A. & Memişoğlu, F. (2007). Siyasetin Cinsiyeti, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı Politika Notu, https://www.tepav.org.tr/upload/files/127.125.0684r7712.Siyasetin_Cinsiyeti.pdf (20.05.2024 tarihinde erişildi).
- UN Women. (2023). Women in Politics. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2023/03/women-in-politics-map-2023> (11.10.2023 tarihinde erişildi).
- Valerio, C. (2023). 'Meloni e l'eredità del patriarcato', *la Repubblica*, 22 November 2023, https://www.repubblica.it/politica/2023/11/21/news/patriarcato_scontro_meloni_gruber_chiara_valerio-420888100/ (23.05.2024 tarihinde erişildi).
- Van der Vleuten, A. (2007). The Price of Gender Equality: Member States and Governance in the European Union. Aldershot, UK: Ashgate.

- Verloo, M. (2005a). Mainstreaming gender equality in Europe. A critical frame analysis approach. *The Greek Review of Social Research*, 117, 11–34.
- Walby, S. (2005). Gender mainstreaming: Productive tensions in theory and practice. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 12(3), 321-343.
- Walby, (2009). *Globalization and Inequalities: Complexity and Contested Modernities*. London: Sage.
- What is gender mainstreaming (2025). 19.06.2025 tarihinde <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/what-is-gender-mainstreaming> adresinden alındı.
- Young, I. M. (1990). *Justice and the Politics of Difference*. Princeton, NJ: Princeton University.

THE FEMALE-DOMINATED PERIOD IN ITALIAN POLITICS IN THE CONTEXT OF THE HEGEMONIC FEMINIST EPISTEMIC APPROACH

Buket ÖKTEN SİPAHİOĞLU*

One of the areas where gender discrimination is felt most intensely is politics. Although there has been a transition from a traditional society to a modern society structure, a cultural structure based on male dominance has been established throughout history. Although they have more say in politics than before, it is seen that women still cannot get rid of the influence of cultural stereotypes (Altan& Hafizoglu, 2021, p. 42). On the other hand, in the European Union (EU) member states, it is observed that the steps taken to popularize and institutionalize the understanding of gender equality have intensified since the 2000s (Ecevit, 2021, p. 62). On the other hand, despite all these efforts, the representation of women-dominated leaders in EU politics has remained limited (Kantola& Nousiainen, 2009, 2010). According to the United Nations “Women in Politics” 2023 map (UN Women, 2023), although Europe’s ranking in international indices is better than other regions, it is observed that women’s positions have a lower status than men’s, and a gender-based division of labor persists (Süleymanoğlu Kürüm& Çolakoğlu, 2023). Although the gender equality pillar of European integration is based on the 1957 Rome Agreement, it is possible to say that the concrete steps taken to break male dominance and promote gender equality in EU politics do not have a very ancient history. Aside from the discussions about breaking this threshold before the 2000s, it is difficult to even mention the existence of women leaders in some member states. However, today, it is known that in some countries, as in the case of the former prime minister of Germany and the current prime minister of Italy, male dominance has been broken and women managers have important seats in a way that makes them sound. In the study, the reason why Italy was chosen as an example country is that Italy is an EU country that has a female prime minister for the first time since its establishment. In addition, Meloni, the first female prime minister of Italy who came to the post-government administration, is a name that attracts attention with her various discourses as well as her emphasis on motherhood and femininity. Giorgia Meloni entered the Italian political scene in 2013 as the founding leader of the Fratelli d’Italia (FdI) party and made history as Italy’s first female prime minister since 1861. However, this breakthrough has reshaped not only Italy’s political

* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Politika ve Ekonomi Bölümü, okten@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3815-6732

history, but also perceptions of the EU's gender policies. While the fact that 70% of the political leaders of the EU member states are men (Openpolis, 2022) clearly reveals that EU politics still harbors a deep male domination, the question of whether Meloni can break this structure appears as a critical question for feminist theory. Although Meloni stands out as an important figure in the representation debate about gender perceptions, her leadership style and political rhetoric sit on controversial ground regarding feminist achievements.

Meloni's adoption of "masculine" adjectives instead of "feminine" features in politics and her use of language that reproduces gender-related norms raise questions about the extent to which leadership transforms gender stereotypes. In addition, the fact that Meloni has not implemented a clear policy on women's rights during her term as prime minister since 2022 and has signed controversial decisions on critical issues such as abortion rights raises the issue of whether Meloni's presence in the political arena should be considered not as positive progress for women's rights, but rather as a backward step. In this study, it is emphasized that female leadership will not always show a supportive attitude in terms of women's rights and political sovereignty. Pitkin's (1969, 2004) concept of descriptive representation occupies an important place in the issue of gender equality in the EU. In this direction, the study is evaluated in the context of hegemonic feminist theory, the transformation experienced by the entry of Italy's first female prime minister and opposition leader into the political scene. The study consists of 4 parts. In the first part, definitions of gender and hegemonic feminism phenomena will be included. In addition, in this section, the phenomenon/existence of gender equality in EU countries will be discussed through the historical process of shaping EU politics as male-dominated. The second part will cover the political life of Georgia Meloni, the first female prime minister of Italy, who is an example of the study, supporting women's sovereignty from the period starting with the Brothers of Italy Party, which she founded in 2013, to becoming the first female prime minister of Italy. While the study deals with the change in Italian politics according to the counter-hegemonic feminist approach based on gender theory, it also tries to draw attention to the evolution and change that this has created and may create in the future throughout the EU. In this context, the third part of the study tried to detail the examples of epistemic struggle through Giorgia Meloni. The last part of the study is evaluation and discussion.

It does not seem possible to make a definite prediction that this experience of Italian politics, which is dominated by women leaders for the first time in its history, will affect other EU countries and change the general perception of male dominance. It can be stated that increasing the political representation of women does not always give a positive picture of gender equality. On the other hand, Meloni's premiership is an example that women's leadership will not always be evaluated with a feminist approach. She has been criticized for her masculine emphasis, some practices that oppose women's rights, and being anti-women in the first months of her premiership with the male majority in her cabinet. Whether the male-dominated leadership in European politics will evolve into a process as in the Italian case will remain to be seen in the upcoming elections.

Keywords: Italy; Gender; Politics; Hegemonic Feminist Approach